

བོད་སྐད་ཕྱག་སྐད་བསྐྱེད་པ་

ཀན་སྐད་མི་དཔལ་དཔེ་ཆ་ཁྲི་བཞུག་པར་།

བོད་སྐད་ལྟོགས་པ་

ཐེན་ཀླུ་པོད་རིགས་རང་སྤྱོད་རྒྱུ་རྒྱུ་
འཕྲོད་བསྟེན་ཀླུ་ལིས་བསྟེན་པ་

ཀན་ཀླུ་མི་དཔངས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་།

藏 医 手 册

(藏 文)

天祝藏族自治县卫生局编

甘肃人民出版社出版

甘肃省新华书店发行

兰州新华印刷厂印刷

开本787×1092毫米 1/32 印张6,875

1980年7月第1版 1980年7月第1次印刷

印数：00,001—3,960

书号：M14096.2 定价：0.68元

འགྲོ་བཤེད་

པོད་སྐྱེན་ནི་མེས་ཀྱི་གསེང་པ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ཅུ་ཆེན་ཞིག་ལོ་
དང་རང་ཀྱལ་གྱི་པོད་རིགས་མི་དམངས་ལོ་སྤྱོད་ཕྱག་མང་པོར་ནད་རིམས་
དང་འཕལ་ཚད་ལྡན་པའི་ཉམས་སྤྱོད་གི་འདུས་མཛད་གཅིག་ཀྱང་རེད། དེ་
ཡིས་པོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་ནད་སེལ་སྒྲིག་སྤྱོད་དང་རིགས་རྒྱུད་རྒྱན་ལོ་
ཆགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཐུག་མེད་པ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་།
ལྷག་པར་ཡིན་པའི་དང་མི་བཞི་ཆགས་ཁག་གི་གཞི་ནས་ཐུག་ཆེ་བའི་བསམ་ལོ་
པའི་སྐབས་རྒྱན་གྱིས་ཤུགས་རྒྱུན་ཐོབ་ས་པར་བརྟེན། མི་རིགས་ཀྱི་སྐྱེན་རིགས་
ཞིབ་དཔྱད་དང་ཆགས་བསྐྱེད་དོ་དམ་བྱེད་པར་བར་ཆད་ཆབས་ཆེན་བྱུང་ལོ་
ནས། པོད་སྐྱེན་དར་བྱུང་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་མ་རུས་སྟེ། རི་ཞིག་
ཉམས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་ལ་གཏུགས། མཁས་མཛངས་གཙོ་འཛིན་ཏུ་གྱུ་ཞི་
ཡིས་གཙོ་མཛད་པའི་དང་ཀྱང་དབྱེད་གིས་མི་བཞི་ཆགས་ཁག་ཐུག་པའི་
རྒྱལ་དུ་བསྐྱེད་དེ། མི་རིགས་སྐྱེན་བཙོས་ཡར་སྤྱོད་གོང་འཕེལ་གྱི་གནད་
བགེགས་ཀྱང་བསམ། ཏུ་གྱུ་ཞི་ཡི་གནད་འཛིན་རྒྱལ་སྤྱོད་གི་ཐབས་རྒྱས་
མཚུབ་སྟེན་འགྲོ་མེས་ཀྱི་མི་རིགས་ཀྱི་གསེང་པ་རིག་རྒྱུད་འཛིན་ཡར་སྤྱོད་
བྱེད་པ་དང་། པོད་སྐྱེན་གྱིས་རིམས་འགོག་ནད་སེལ་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་
རིག་པ་བྱུང་སྤེལ་གྱི་སྒོ་ནས་པོད་སྐྱེན་ཀྱང་སྐྱེན་ཞི་སྐྱེན་མཉམ་འབྲེལ་མཉམ་
བཙོས་བྱེད་པར་འབད་བཙོས་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཡོངས་དང་ཞིང་ཆེན་མི་རིགས་

ལྷན་པོའི་ཚོགས་འདུའི་དགོངས་དོན་ལྟར་དེང་རབ་ཅན་བཞི་མངོན་འཁུར་
 བྱེད་པར་ཞབས་འདེགས་ཞུ་ཆེད་དུ་རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་གསར་བརྩི་ལྷན་
 ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་མགོ་ཁྲིད་འོག དེ་ཅག་གི་མགོ་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ནས་1978
 ལོ་དང་1979ལོ་རྒྱུ་གཉིས་ལ་རྒྱུ་དང་ཁུལ་གྱི་ཅུང་འཕྲོག་གི་ས་ཆ་དུ་.....
 མར་སོང་ནས། ལྷན་ཞིབ་འཇོལ་བྱས་པར་བརྟེན་ནས། ལྷན་རབས་ཀྱི་
 ལྷན་ཡིག་དུ་མ་དང་བརྒྱུ་དེ་མི་རིགས་རང་གི་ས་ཁུན་ལྷན་བྱེད་བའི་ཕན་
 ལུས་མངོན་པ་དང་ལྷན་ཁུངས་གསལ་ལ་རིགས་ངེས་པ། དོན་ཅལ་བཟུང་
 བས་《བོད་ལྷན་སྒྲིགས་བསྒྲིགས་》འདི་ཉིད་ཅོམ་སྒྲིགས་བྱས་པ་ཡིན། དེ་བ་
 འདི་ལྷན་ལས་ཆན་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་བྱས་ཤིང་ལྷན་མ་ནི་ལྷན་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་
 དང་། ལྷན་མ་ནི་ལྷན་ཁང་དུ་གྲག་འདོན་གྱི་རྒྱུ་རོ། ལྷན་རིགས་རྒྱུ་
 རང་རྒྱུ་དུ་ཉིད་པའི་སྒྲིག་དངས་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་གཙུག་པོ་དང་བའི་ལྷན་
 མཁའི་བོད་ལྷན་550ཉི་ཤེས་ཤིང་ཤེས་ཤིང་གི་གོ་རིམ་ལྟར་བཞོད་ཡོད་
 ཅིང་། ལྷན་གྱི་རོ་ལུས་དང་ཕན་ཡོན་གྱི་ཤེས་ཤིང་ལས་ཁུངས་ཉི་ཤེས་དུ་
 ལྷན་ཁའི་རྒྱུ་དུ་ལྷན་དུ་ལྷན་ལོན་བྱེད་ཅིང་ལྷན་ཆེ་བའི་ལྷན་ཁ་སྒྲིམ་.....
 བཟུ་ལྷན་ཡོད་ཅིང་། ལྷན་མ་ལྷན་དང་། གཅེས་བསྐྱུས་སྤྱིང་ནོར། འཕྲི་
 གོང་གཅེས་བསྐྱུས། ལྷན་རིག་བདུད་ཅིང་ལྷན་མངོད། བདུད་ཅིང་ལྷན་
 པ། བོད་རྒྱུངས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུས་ལས་བཟུས་ཉི་ནད་གྱི་གོ་རིམ་ལྟར་བཞོད་
 ཡོད། དེ་བ་འདི་སྒྲིག་པའི་དུས་ཆེད་བེལ་ཆེ་ཞིང་བཟུ་དཔེ་མ་འཛུགས་པའི་
 སྐབས་སྒྲིག་མཁན་ནམས་ཀྱི་གསོ་རིག་ལ་ཤེས་བྱ་ཅུང་ཞིང་། ཅོམ་སྒྲིག་
 གི་ཉམས་སྦྱང་མེད་སྟབས། གང་ཅི་མཚན་ནས་ནོར་འཁུལ་ཡོད་པ་ཐེ་མི་

ཚུམ་པས། གཟིགས་མཁན་ནམས་ཀྱིས་སྒྲིན་བརྗོད་དང་དག་བཙུག་དགོངས་
འཆར་གནང་ནས་སྒྲིན་མར་ཐེ་བཟང་དུ་གཏོང་གྱུ་ལྟེན་རྒྱུ་རམ་ཡིད་འཇགས་
འཚུལ། །

ཐེན་གྲུ་ཐོད་རིགས་རང་སྒྲིང་རྗོད་འཕྲོད་བསྐྱེན་ཅུ་ནས།

1980ལོའི་ཟླ་1པར།

དཀར་ ཆབ་

ལེའུ་དང་པོ་སྒྲན་རྒྱས་དང་ཡན་ཡོན་

ཀྱུ་རྩི། གཏོག་ལེན་སྒྲུབ་པའི་ཐད་

ཕྱག་ལཱ་རྒྱུ་	(1)
ཐང་ལཱ་རྒྱུ་	(1)
མཚལ་	(1)
ཐུག་པོ་ཐུག་ཐུག་པོ་མོ་	(1)
པོ་ཙོང་མཚལ་	(1)
པོ་ཙོང་རྒྱ་མོ་	(1)
པོ་ཙོང་	(2)
མོ་ཙོང་	(2)
པོ་མོ་ཙོང་	(2)
མ་ཐིང་ཙོང་	(2)
རྒྱ་ཐུག་མཚལ་	(2)
རྒྱ་མཚལ་	(2)
རྒྱ་རྒྱ་མཚལ་	(3)
རྒྱ་མཚལ་	(3)
རྒྱ་པོ་མོ་	(3)

བཅག་རྩྭ	(3)
ཕྱག་རྩྭ	(3)
རྩྭ་ཐུང་	(3)
རྩྭ་ཕྱི་ཕྱོད་རྩྭ་རྩྭ་	(3)
ཕྱི་ཕྱོད་ཕྱི་ཕྱོད་	(3)
དམར་ཕྱི་རྩྭ་ཐུང་	(3)
རྩྭ་ཐུང་ཐུང་རྩྭ་ཐུང་	(4)
རྩྭ་ཐུང་	(4)
ཕྱི་ཕྱོད་དམར་ཕྱི་	(4)
གསུང་ཕྱི་	(4)
རྩྭ་ཕྱི་དམར་ཕྱི་	(4)
རྩྭ་ཕྱི་དམར་ཕྱི་	(4)
རྩྭ་ཕྱི་ཐུང་ཕྱི་	(4)
ཐུང་ཕྱི་ཐུང་	(4)
ཕྱི་ཕྱོད་	(5)
ཕྱི་ཐུང་	(5)
ཕྱི་ཕྱོད་ཕྱི་ཕྱོད་	(5)

གཉིས་པ། ལ་ཐུན་ཕྱི་སྐོར་

ལ་ཐུན་	(5)
--------	------------

སྒྲུབ་པ་.....	(5)
ཐང་གི་ས་ཆེན་	(5)
ཐོག་ཞིང་	(5)
ཐུ་ཐི་ནག་པོ་	(5)
ཐོ་ཐག་	(6)
ཐ་གི་ཏང་	(6)
ཐུ་གང་	(6)
ཐུ་མི་	(6)
ཐག་ཐུན་	(6)

གཞུག་པ། བེང་ཐུན་སྒྲོལ་

འབྲས་ཐུན་སྒྲོལ་

ཀུ་ཤུ་	(7)
ཐུང་ཐུ་	(7)
ཐོ་ཐོང་	(7)
ཐོ་གཞུང་	(7)
ཐིན་ཐིང་ཐུ་མ་	(7)
འཕང་འབྲུ་	(7)
ཐོང་འབྲུ་	(8)
ཐོ་འབྲུ་	(8)

ཐུ་ཤུག་འབྲུ	(8)
གཡེར་མ	(8)
ཁམ་བུ	(9)
ཁམ་བུ་རག་གི	(9)
ལྟར་སྒྲ	(9)

མེ་རྟག་གི་སྒྲར

ད་མི	(9)
ལྟར་ནག	(9)
ལྟར་ནག་ལོ་མ་རྒྱུ་བ	(9)
ཐེན་དཀར	(10)
ཐེན་ནག	(10)
ལྟག་མ	(10)
མེ་བའི་མེ་རྟག	(10)
ལྟར་བ	(10)

ལོ་མའི་སྒྲར

ལྟ་མཁན	(10)
ལྟག་ཆེར	(11)
བ་མི	(11)
ལོ་མ་བུ	(11)
ལྟག་གི	(11)

ལྷན་པའི་སྒྲུབ་པ་

ཅན་ཏན་དཀར་པོ་	(11)
ཨ་ག་རུ་	(12)
ཨར་ནག་	(12)
ཨང་ལྷན་	(12)
ལྷན་གྱི་	(13)

ཡལ་ཕྱན་ལྷན་པའི་སྒྲུབ་པ་

ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་པ་	(13)
ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་པ་	(14)
ག་པ་	(14)
ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་པ་	(14)
དཔྱི་ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་པ་	(14)
ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་པ་	(15)
ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་པ་	(15)

ལྷན་གྱི་པགས་པའི་སྒྲུབ་པ་

ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་པ་	(15)
ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་པ་	(16)
གཡོ་ལྷན་	(16)
ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་པ་	(16)
ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་པ་	(16)

དབྱར་བ(16)

ཐང་མ་དཀར་ནག(17)

ཐང་ཆུ་རི་ཚོར

ཐང་ཁག(17)

བཞི་བ། རྩམ་བྱ་ཐང་མན་གྱི་ཚོར

རྟིག་རྟ(17)

ལུ་མ་ཆུ་རྟིག(17)

དངུལ་རྟིག.....(18)

ཐང་ས་རྟིག.....(18)

ལྷགས་རྟིག(18)

གྱར་རྟིག(18)

བ་ཤ་ཀ(18)

གཡུ་ལྷམ་གསེར་མགོ(18)

མ་རྩ(19)

བྱ་དག(19)

ལང་ཐང་ཆེ(19)

ཐང་སྤུམ་ནག་པོ(19)

དབང་པོ་ལག་པ(20)

དབང་ལག་དམན་པ(20)

ལྷ་པོ་(20)	(20)
ལྷ་གཞུང་(20)	(20)
ཉེ་ཤིང་(20)	(20)
ར་མཉེ(20)	(20)
ལྷ་ག་མཉེ(21)	(21)
མ་ལྷ་གཞུང་(21)	(21)
གཞུང་མ(21)	(21)
ལྷ་མ་པོ(21)	(21)
མ་ལྷ་མ(22)	(22)
མ་ཉེང་ལྷ་མ་པོ.....(22)	(22)
པོ་ལྷ་མ(22)	(22)
ལྷ་མ་པོ་རེ་རེ(22)	(22)
ལྷ་མ་པོ་རེ་རེ(22)	(22)
པོ་ལྷ་མ(22)	(22)
པོ་ལྷ་མ་པོ་པོ(23)	(23)
ཅད(23)	(23)
ཤེས་མ(23)	(23)
མ་ཤེས(23)	(23)
མ་ཉེང་ཤེས་མ.....(24)	(24)

སྒྲ་ལོ་.....	(24)
ལུག་ལྷར་.....	(24)
ཤིང་མངར་.....	(24)
སྒྲ་དྲར་བྱིད་.....	(25)
ཐར་བྱ་.....	(25)
སྒྲ་མ་བྱ་.....	(25)
སྒྲ་མ་བྱ་.....	(25)
ལུག་ཅ་.....	(26)
ཅ་ཅ་.....	(26)
ཅ་མ་ཅི་.....	(26)
བྱ་པ་ན་ཅ་ཅི་.....	(26)
ཅ་ཅི་དཀར་པོ་.....	(26)
ཅ་མ་ཅི་རེས་དང་མཁའ་འགྲོ་ལ་ལུག་.....	(26)
རེ་ལུག་མ་པ་.....	(26)
ལྷར་ཆོར་.....	(27)
རྩ་ཤོ་.....	(27)
ན་ཤོ་.....	(27)
ཤོ་མང་.....	(27)
ཅ་ཤོ་.....	(27)
ལུག་ཤོ་.....	(27)

ཁྱ་ཤོ	(28)
ཁྱ་ཤོ	(28)
ཁྱ་དཀར	(28)
དང་ཀླན་ནག་པོ	(28)
ཁྱ་ནག	(28)
ཁྱ་མེད	(28)
འབམ་པོ	(28)
ཁྱ་ཅི	(29)
ཟླ་མོད་དང་ཟླ་གསུང	(29)
ཟླ་ཕྱི་ཨ་ཡས	(29)
ཕྱ་གུ་ཤིང་དཀར་ནག	(29)
མཆོ་ལྷམ	(29)
ལྷག་མཆོ	(30)
ར་མཆོ	(30)
ཅུ་མཆོ	(30)
ཕྱར་མོང་དཀར་པོ	(30)
ཕྱར་མོང་ནག་པོ	(30)
མཁན་པ	(30)
མཁན་དམར	(30)
མཁན་དཀར	(31)

མཁན་པ་གསེར་མགོ་	(31)
མཁན་ནག་	(31)
མཁན་ལྷག་	(31)
མཁན་སྒྲི་	(31)
ཆར་ཐོང་དཀར་པོ་	(31)
ཆར་ཐོང་ནག་པོ་	(31)
ཨ་གྲོང་དཀར་པོ་	(31)
ཨ་གྲོང་ཁ་པོ་	(31)
ནགས་ཨ་གྲོང་	(31)
མིང་ཅན་མེར་པོ་	(31)
མིང་ཅན་ནག་པོ་	(32)
ཁྱི་བརྒྱུང་བ་	(32)

ལྷ་བ། རྩ་མཉམ་ཁྱི་སྒྲོང་།

ཅ་པའི་སྒྲོང་།

ཉྱང་ལེན་	(32)
ཐོང་བ་དཀར་པོ་	(33)
ཐོང་བ་དམར་པོ་	(33)
ཐོང་བ་མེར་པོ་	(33)
ཐོང་བ་ནག་པོ་	(33)